

XXX. Proljetna škola školskih knjižničara

„Tradicija i suvremenost u radu školskog knjižničara“

Radionica: Medijska pismenost – od Gutenberga do društvenih mreža

Ime i prezime voditelja radionice	Denis Vincek
Zvanje	stručni suradnik knjižničar dipl. bibliotekar i dipl. novinar
e-mail adresa	denis.vincek7@gmail.com
Mobitel	098/223-746
Naziv ustanove u kojoj ste zaposleni	Osnovna škola Ante Kovačića, Zlatar
Županija	Krapinsko-zagorska

Trajanje radionice je 60 minuta i ne smije se prekoračiti

Naziv radionice	Medijska pismenost – od Gutenberga do društvenih mreža
Radionica je namijenjena knjižničarima	osnovnih i srednjih škola
Maksimalan broj sudionika	40
Potrebna oprema / tehnika za voditelja	projektor i platno (ili površina na koju se može projicirati); prijenosno računalo za priključivanje na projektor i prezenter donosim svoje
Oprema za sudionike	Pametni telefon – svaki sudionik treba ponijeti svoj pametni telefon
Napomene za sudionike	Sudionici prije radionice na svoje pametne mobitele trebaju instalirati aplikaciju za čitanje QR kodova. Preporučena aplikacija je I-nigma.

Ciljevi radionice

Polaznici će moći putem medija pristupiti medijskoj poruci, analizirati ju, evaluirati te samostalno kreirati medijsku poruku (**navedeni ciljevi odnose se i na učenike u budućoj primjeni**). Polaznici će ovladati jednom metodom rada za poučavanje prevencije nasilja preko interneta, a to u konačnosti ima kao cilj smanjenje cyberbullyinga u zajednici.

Ishodi radionice

Kognitivno područje: Polaznici radionice usvojiti će pojmove medijska pismenost, mediji, komunikacija i poruka i razumjeti suodnos među njima. Razlikovati će tradicionalne od novih medija. Naučiti će po kojim se kriterijima analizira medijska poruka i uspostavljati uzročno-posljedične sveze. Samostalno će kreirati medijsku poruku i predstaviti rezultate rada u grupama. Procijeniti će kakve je sadržaje dobro objaviti na društvenim mrežama, a kakve nije.

Afektivno područje: Polaznici radionice uočiti će edukativnu, informativnu i zabavnu važnost medija kao pozitivne sastavnice svake društvene zajednice. Razvijati će naviku praćenja medija i shvaćati njihovu ulogu. Polaznici će naučiti važnost samostalnog istraživačkog rada, suradničkog rada i učenja u paru i grupi. Shvatiti će koliko je važna kreativnost u rješavanju zadatog zadatka.

Psihomotoričko područje: Polaznici radionice koristiti će svoje znanje, vještina analize i sinteze te uočavanja ključnih pojmoveva i povezati ih s pisanim i govornim izražavanjem. Moći će upotrijebiti predznanje, postavljati pitanja, tražiti odgovore, zapažati, zaključivati, povezivati, usustavljavati, prezentirati, izvjestiti usmeno i pismeno te razvijati komunikacijske vještine.

Navedeni ishodi učenja odnose se i na učenike u budućoj primjeni.

Sadržaj radionice

Kao uvod u radionicu, kako bi se kod polaznika postigla potrebna razina emocionalne i intelektualne motiviranosti, održati će se kviz o temi Gutenbergovo otkriće i povijest novinstva. Cilj je da se polaznici podsjetite na činjenice o Gutenbergu, prvoj tiskanoj knjizi, prvim tiskanim novinama i časopisima u svijetu te u Hrvatskoj. Polaznicima radionice će putem ppt-prezentacije biti ponuđena pitanja višestrukog izbora odgovora, na koja će oni odgovarati na listu papira koji će svaki polaznik dobiti. Nakon odgovaranja, prokomentirati će se odgovori i dati točna rješenja uz odgovarajuća objašnjenja. (individualni rad, slušanje, gledanje, odgovaranje na pitanja, pisanje, govorenje, analiziranje, razgovor)

Kao dodatnu motivaciju voditelj radionice pokazati će fotografiju djeteline s četiri lista i polaznici će trebati napisati na što ih to asocira (individualni rad, gledanje, oluja ideja, pisanje, govorenje, obrazlaganje).

Voditelj radionice dat će odgovor kako je tema radionice medijska pismenost koja se može definirati pomoću djeteline s četiri lista i dat će njezinu definiciju. Najavit će da će polaznici tijekom radionice obraditi svaki od četiri segmenta definicije medijske pismenosti.

(frontalni rad, slušanje)

Voditelj će uzeti bocu iz koje će izvaditi poruku na listu papira. Polaznici će formirati parove (tako da par tvore po redu kako sjede). Voditelj najavljuje da će morati biti precizni detektivi i morat će, nakon što pročita tekst poruke u boci, odgovoriti na pitanja. Šest parova (jer je šest pitanja) pročitat će odgovore i analizirati će se jesu li svi

točno odgovorili. Heurističkim razgovorom polaznici radionice definirat će poruku i zaključit će na koja pitanja poruka mora dati odgovor da bi bila razumljiva primatelju. Prisjetiti će se vijesti kao najsažetije novinarske forme koja upravo odgovara na ova pitanja.

(rad u paru, slušanje, učenje kroz igru, odgovaranje na pitanja, pisanje, govorenje, analiza, heuristički razgovor, zaključivanje, prisjećanje)

Nakon analize poruke, voditelj najavljuje prelazak na sljedeći list djeteline s četiri lista. Pita polaznike gdje se vijesti nalaze. Polaznici će se prisjetiti medija i definirati što je to medij. Voditelj će pitati s kojim se medijima susreću kod kuće, u školskoj knjižnici, u hotelu u kojem se održava PŠŠK. Polaznici će zaključiti koji su mediji nastali prvi, a koji su se javljali poslije. Uočit će da postoji razlika između tradicionalnih i novih medija i imenovati ih. Imenovat će i pomagala kojima pristupaju medijima. Definirat će komunikaciju i sudionike komunikacije.

(frontalni rad, slušanje, odgovaranje na pitanja, demonstracija, heuristički razgovor, zaključivanje)

Voditelj najavljuje kako je treći listić kreiranje poruke. Polaznici će formirati grupe i to tako da će se u pojedinu grupu okupiti polaznici koji su na početku dobili papir iste boje. Polaznike će uputiti da pomoću pametnog telefona očitaju (QR kod) zadatak koji trebaju napraviti. U sklopu QR koda bit će dan i horoskopski znak i njegovo razdoblje i svaka grupa trebat će napraviti horoskop za zdravlje, školu, novac i ljubav za mjesec u kojemu je taj znak – i to u obliku dva kratka stiha koji se rimuju. Potom će predstaviti svoj rad. Voditelj ističe kako se učenike može dodatno motivirati na kreativnost tako da se na školskim mrežnim stranicama otvor stranica ili modul "Horoskop" i da poruke koje kreiraju mogu svima biti dostupne putem toga medija.

(grupni rad, suradničko učenje, rad pametnim telefonom, pisanje, izlaganje)

Slijedi zadnji list djeteline s četiri lista. Voditelj ističe kako su u Hrvatskoj danas mediji svima dostupni, pa treba biti oprezan i procijeniti što je dobro, a što nije – ne samo kao konzument nego i kao kreator poruke. Poziva polaznike radionice da se na trenutak stave u ulogu tinejdžera s profilom na društvenoj mreži koji želi objaviti fotografiju. Poziva svakog sudionika da napiše barem jedno pitanje koje bi si tinejdžer trebao postaviti prije objavljivanja fotografije na Facebooku, Instagramu... Polaznici čitaju napisano. Zajednički se analiziraju pitanja i stvara se popis od deset pitanja.

(individualni rad, slušanje, pisanje, govorenje, analiza)

Heurističkim razgovorom navodi se polaznike da zaključe kako je zapravo riječ o medijskom odgoju koji konkretno u ovom slučaju služi kao prevencija cyberbullyinga.
(heuristički razgovor, sinteza)

Literatura

- Kovačević, D.; Lasić-Lazić, J.; Lovrinčević, J. Školska knjižnica : korak dalje. Zagreb : Zavod za informacijske studije : Altagama, 2004.
- Lovrinčević, J.; Kovačević, D.; Lasić-Lazić, J.; Banek Zorica, M. Znanjem do znanja : prilog metodici rada školskog knjižničara. Zagreb : Zavod za informacijske studije, 2005.
- Medijska pismenost i civilno društvo // ur. Zgrabljić Rotar, N. Sarajevo : MediaCentar, 2005.
- Vincek, D. Gutenbergovo otkriće i razvitak novinstva. Zagreb : D. Vincek, 2010.

Voditelj radionice spreman je kontinuirano pružati dodatne informacije i potrebne materijale putem e-maila ili putem Facebooka.

Ključne riječi

Medijska pismenost, mediji, komunikacija, poruka, analiza poruke, evaluacija poruke, kreiranje poruke, društvene mreže, Facebook, Instagram, cyberbullying, prevencija, medijski odgoj